

«Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ»

του Ιωάννη Καραβιδόπουλου,
Ομότιμου Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Η αποστολική περικοπή της Κυριακής Γ΄ Νηστειών προέρχεται από την προς Εβραίους επιστολή και είναι σε Νεοελληνική μετάφραση η εξής:

«Αδελφοί, ας κρατήσουμε σταθερά την πίστη που ομολογούμε. Γιατί έχουμε μέγα αρχιερέα –τον Ιησού, τον Υιό του Θεού– που έφτασε ως τον θρόνο του Θεού. Δεν έχουμε αρχιερέα που να μην μπορεί να συμμαριστεί τις αδυναμίες μας. Αντίθετα, έχει δοκιμαστεί σε όλα, επειδή έγινε άνθρωπος σαν κι εμάς, χωρίς όμως να αμαρτήσει. Ας πλησιάσουμε, λοιπόν, με θάρρος τον θρόνο της χάριτος του Θεού, για να μας σπλαχνιστεί και να μας δωρίσει τη χάρη του, την ώρα που τη χρειαζόμαστε.

Κάθε αρχιερέας που προέρχεται από ανθρώπους, εγκαθίσταται για να υπηρετεί τον Θεό για χάρη τους και για να προσφέρει δώρα και θυσίες για τις αμαρτίες τους. Είναι σε θέση να δείχνει ανοχή σε όσους ζουν στην άγνοια και στην πλάνη, αφού κι ο ίδιος έχει ανθρώπινες αδυναμίες. Εξαιτίας τους είναι υποχρεωμένος να προσφέρει, όπως για τον λαό, έτσι και για τον εαυτό του, θυσίες για τη συγχώρηση των

αμαρτιών. Επίσης, κανένας δεν παίρνει μόνος του αυτή την τιμή, αλλά όταν τον καλέσει ο Θεός, όπως ακριβώς κάλεσε τον Ααρών.

Έτσι κι ο Χριστός, δεν τίμησε ο ίδιος τον εαυτό του με το αξίωμα του αρχιερέα, αλλά του το έδωσε εκείνος που του είπε:

Εσύ είσαι ο Υιός μου, εγώ σήμερα σε γέννησα.

Σ' ένα άλλο σημείο η Γραφή λέει:

Εσύ είσαι ιερέας για πάντα όπως ο Μελχισεδέκ» (Εβρ.4,14-5,6).

Η περικοπή αυτή επελέγη για την Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως, λίγες μέρες δηλ. πριν από τη Μ.Εβδομάδα, γιατί κάνει λόγο για την μοναδική («εφάπαξ») θυσία του Χριστού επί του Σταυρού. Επιπλέον διότι την Κυριακή αυτή προβάλλει η Εκκλησία για προσκύνηση από τους πιστούς τον Σταυρό του Χριστού, ώστε να αντλήσουν δύναμη για τη συνέχιση της νηστείας και της προσευχής της Μ. Τεσσαρακοστής.

Οι παραλήπτες της επιστολής είναι ιουδαιοχριστιανοί, δηλ. χριστιανοί πρώην Ιουδαίοι που ζουν στην Παλαιστίνη και γνωρίζουν καλά την Παλαιά Διαθήκη. Η επιγραφή της επιστολής «προς Εβραίους» είναι μεταγενέστερη (μαρτυρείται για πρώτη φορά γύρω στο 200 μ.Χ.), και μας οδηγεί προς την Παλαιστίνη, γιατί «Εβραίοι» ονομάζονται οι εξ αίματος Εβραίοι, οι συντηρητικοί Ιουδαίοι που διαβάζουν την Π.Δ. στο πρωτότυπο, ενώ «ελληνισταί» είναι οι Ιουδαίοι ή ιουδαιοχριστιανοί που μιλούν ελληνικά και διαβάζουν την Π.Δ. στην ελληνική μετάφραση των Εβδομήκοντα. Έτσι π.χ. στις Πράξεις των Αποστόλων (6,1) γίνεται διάκριση μεταξύ «εβραίων» και «ελληνιστών» μέσα στην πρώτη Εκκλησία. Βασικό κριτήριο γι' αυτήν τη διάκριση είναι η γλώσσα που μιλούν και η καταγωγή τους.

Φαίνεται ότι αυτή η παραλήπτρια ιουδαιοχριστιανική κοινότητα αντιμετώπισε κάποιον κοινωνικό διωγμό και κατατρεγμό, απ' τον οποίο κινδύνευσαν ίσως μερικοί να χάσουν την πίστη τους στον Χριστό. Ο διωγμός προερχόταν από πρώην ομοθρήσκους τους, οι οποίοι τους κατέκριναν γιατί εγκατέλειψαν τη θρησκεία των πατέρων τους με τις μεγαλοπρεπείς θυσίες στο Ναό και τις λοιπές τελετές. Δεν ξέρουμε βέβαια μέχρι ποιού σημείου έφθανε η πίεση που ασκούσαν επάνω τους και ποιά ήταν τα αποτελέσματά της στην πίστη και τη ζωή των παραληπτών της επιστολής. Ο συγγραφέας γράφει την επιστολή αυτή για να τους στηρίξει στην πίστη και ως εκ τούτου προβάλλει ως υπόδειγμα υπακοής τον «αρχηγόν της πίστεως» Ιησού Χριστό, ο οποίος «επειδή ο

ίδιος υπέφερε και δοκιμάστηκε, μπορεί τώρα να βοηθήσει αυτούς που δοκιμάζονται» (2,18).

Δύο είναι τα βασικά θέματα της επιστολής: Η έξαρση της υπεροχής του χριστιανισμού έναντι του ιουδαϊσμού και η προτροπή να αντλήσουν δύναμη οι χριστιανοί παραλήπτες της επιστολής από τα Πάθη του Χριστού. Τα δύο αυτά θέματα συμπλέκονται μεταξύ τους σ' όλη την επιστολή.

Ο Ιησούς Χριστός είναι ο αληθινός «μέγας αρχιερέας» (4,14) : Είναι ανώτερος του Ιουδαίου αρχιερέα και το ουράνιο θυσιαστήριο στο οποίο βρίσκεται είναι ανώτερο του επίγειου ιουδαϊκού ναού. Η «εφάπαξ» θυσία του Χριστού στον σταυρό είναι ασφαλώς ανώτερη των ιουδαϊκών θυσιών που επαναλαμβάνονται συνεχώς στο Ναό. Ενώ ο Ιουδαίος Αρχιερέας πρόσφερε θυσίες, ιδιαίτερα κατά την εορτή του Εξιλασμού, τόσο για τις δικές του αμαρτίες όσο και γι' αυτές του λαού, ο μέγας αρχιερέας μας, ο Υιός του Θεού, ως αναμάρτητος δεν χρειάστηκε να προσφέρει θυσίες για τον εαυτό του, αλλά πρόσφερε τον εαυτό του θυσία για τη σωτηρία των ανθρώπων. Ως εκ τούτου μπορεί να μας βοηθήσει στις δύσκολες στιγμές· «Ας πλησιάσουμε, λοιπόν, με θάρρος τον θρόνο της χάριτος του Θεού, για να μας σπλαχνιστεί και να μας δωρίσει τη χάρη του, την ώρα που τη χρειαζόμαστε» (4,16). – μια προτροπή για τους τότε παραλήπτες της επιστολής αλλά και για τους σημερινούς αναγνώστες της.

<http://www.amen.gr>